

Osoonikihti kahandavate ainete **Montreali protokoll**

sõlmitud 16. septembril 1987. a

parandatud ja muudetud
Londonis 1990. a,
Kopenhaagenis 1992. a,
Viinis 1995. a,
Montrealis 1997. a.
Pekingis 1999. a.

Preambul

Protokollipooled,

olles osoonikihi kaitsmise Viini konventsiooni pooled,

pidades meeles oma konventsioonist tulenevat kohustust võtta tarvitusele abinõud inimtervise ja looduskeskkonna kaitseks inimtegevusest tulenevate või tuleneda võivate kahjulike mõjude eest, mis muudavad osoonikihti või võivad põhjustada selle muutumist,

tunnistades, et teatud ainete ülemaailmne emissioon võib osoonikihti märkimisväärselt kahandada või muul viisil muuta, mis võib põhjustada kahjulikke tagajärgi inimese tervisele ja looduskeskkonnale,

olles teadlikud nende ainete emissiooni võimalikust mõjust ilmastikule,

mõistes, et osoonikihi kahandamist takistavad abinõud peavad toetuma asjakohastele teadusandmetele ning võtma arvesse tehnika- ja majandusalaseid kaalutlusi,

olles kindlalt otsustanud kaitsta osoonikihti, võttes kasutusele ennetavaid abinõusid osoonikihti kahandavate ainete ülemaailmse emissiooni ühtlaseks piiramiseks, seades teaduse edusammudele toetudes lõppeesmärgiks nende ainete täieliku kõrvaldamise, võttes arvesse tehnika- ja majandusalaseid kaalutlusi ning pidades silmas arengumaade vajadusi,

tõdedes, et arengumaade vajaduste rahuldamiseks on vajalikud eritingimused, sealhulgas täiendavate raharessurssidega varustamine ja juurdepääsu võimaldamine asjakohastele tehnoloogiatele; võttes arvesse, et vajalike fondide suurus on ennustatav ja fondid võivad märkimisväärselt mõjutada maailma võimet käsitleda osoonikihi kahjustamise ja selle kahjulike tagajärgede teaduslikult püstitatud probleemi,

märkides, et riikide ja piirkondade tasandil on juba kasutusel ettevaatusabinõud teatud kloro- ja fluorosüsinikuühendite emissiooni ohjeldamiseks,

võttes arvesse rahvusvahelise koostöö tähtsust osoonikihti kahandavate ainete emissiooni kontrolli ja vähendamise alternatiivtehnoloogiate uurimisel, arendamisel ja üleandmisel, pöörates erilist tähelepanu arengumaade vajadustele,

on kokku leppinud järgmises.

Artikkel 1: Mõisted

Protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *Konventsioon* - 22. märtsil 1985. a vastu võetud osoonikihi kaitsmise Viini konventsioon.
2. *Pooled* - protokollis pooled, kui tekstist ei tulene teisiti.
3. *Sekretariaat* - konventsiooni sekretariaat.
4. *Kontrollitav aine* - protokollis lisades A, B, C või E käsitletud aine, mis esineb eraldi või segus. Mõiste hõlmab ka selle aine isomeere, peale nende, mida käsitletakse vastavas lisas, kuid ei hõlma mistahes kontrollitavat ainet või segu, mis sisaldub koostisosana tootes, mis pole selle aine transportimiseks või ladustamiseks kasutatav konteiner.
5. *Toodang* - toodetud kontrollitava aine kogus, millest on maha arvatud poolte heakskiidetud tehnoloogiat kasutades hävitatud aine kogus ja täies ulatuses teiste kemikaalide tootmise toormena kasutatud aine kogus. Toodanguks ei loeta taasväärtustatud ja taaskasutatud kogust.
6. *Tarbimine* - kontrollitavate ainete toodang pluss kontrollitavate ainete import ja miinus eksport.
7. *Arvutustase* - toodangu, impordi, ekspordi ja tarbimise arvutustase määratakse vastavalt artiklile 3.
8. *Tootmise ratsionaliseerimine* - toodangu arvutustaseme täielik või osaline siirdamine ühelt poolelt teisele poolele eesmärgiga saavutada majanduslik efektiivsus või käitiste sulgemisest tingitud eeldatava tarnedefitsiidi vältimine.

Artikkel 2: Kontrollmeetmed

1. Liidetud artiklile 2A.
2. Asendatud artikliga 2B.
3. Asendatud artikliga 2A.
4. Asendatud artikliga 2A.

5. Pool võib anda teisele poolele üle üheks või enamaks kontrollperioodiks ükskõik millise osa artiklites 2A kuni 2F määratud tarbimise arvutustasemest tingimusel, et asjaomaste poolte ühise toodangu arvutustaseme kogusumma ei ületa nimetatud artiklitega nendele ainerühmadele kehtestatud tarbimise piirmäärasid. Niisugusest toodangu üleandmisest peavad kõik asjassepuutuvad pooled teavitama hiljemalt üleandmise ajaks sekretariaati, nimetades üleandmise tingimused ning perioodi, mille vältel see kehtib.
- 5 bis. Pool, kes ei tegutse artikli 5 lõike 1 alusel, võib teisele poolele üheks või enamaks kontrollperioodiks üle anda osa artiklis 2F määratud tarbimise arvutustasemest tingimusel, et 1989. aastal ei ületanud lisa A I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase üleandval poolel 0,25 kg inimese kohta ning nende poolte tarbimise arvutustase kokku ei ületa artiklis 2F kehtestatud tarbimise piirmäärasid. Sellisest tarbimise üleandmisest peavad kõik asjaomased pooled teavitama sekretariaati, nimetades üleandmise tingimused ning perioodi, mille vältel see kehtib.
6. Pool, kes ei tegutse artikli 5 alusel ja kellel on tootmisvõimsused lisa A või lisa B kontrollitavate ainete tootmiseks või nende tootmisvõimsuste rajamise lepingud sõlmitud enne 16. septembrit 1987 riigisiseste õigusaktide alusel, mis lubasid seda kuni 1. jaanuarini 1987, võib 1986. aasta tootmise arvutustaseme määramisel lisada selliste tootmisettevõtete toodangu oma 1986. aasta vastavale toodangule tingimusel, et rajatised valmivad 31. detsembriks 1990 ja et selline toodang ei tõsta asjaomase poole aine tarbimise arvutustaset üle 0,5 kilogrammi inimese kohta aastas.
7. Lõikele 5 vastavast toodangu üleandmisest või lõikele 6 vastavast toodangu suurendamisest tuleb informeerida sekretariaati hiljemalt üleandmise või lisamise ajaks.
8.
  - (a) Pooled, kes on Konventsiooni artikli 1 lõikes 6 defineeritud piirkonna majanduskoostöö organisatsioonide liikmesriigid, võivad kokku leppida selle artikliga ning artiklitega 2A kuni 2I seatud tarbimist puudutavate kohustuste ühises täitmisel tingimusel, et nende tarbimise arvutustaseme kogusumma ei ületaks selles artiklis ning artiklites 2A kuni 2I kehtestatud piirmäärasid.
  - (b) Kokkuleppe pooled peavad informeerima sekretariaati kokkuleppe tingimustest enne kokkuleppes määratud tarbimise vähendamise kuupäeva.
  - (c) Kokkuleppe jõustub ainult siis, kui kõik piirkonna majanduskoostöö organisatsiooni liikmesriigid ja asjaomane organisatsioon ise on protokolliga poolteks ja on kokkuleppe täitmise viisist sekretariaadile teatanud.
9.
  - (a) Toetudes artiklis 6 esitatud hinnangutele, võivad pooled otsustada, kas teha:
    - (i) täpsustusi lisades A, B, C ja E esitatud osooni kahandamise koefitsientide osas, ja kui teha, siis milliseid;
    - (ii) täiendavaid täpsustusi kontrollitavate ainete tootmise või tarbimise vähendamise osas ja kui teha, siis millal, millises ulatuses ja mahus;
  - (b) Ettepanekud selliste täpsustuste tegemiseks peab sekretariaat pooltele edastama vähemalt kuus kuud enne poolte koosolekut, kus ettepanekud esitatakse vastuvõtmiseks.

- (c) Otsuste vastuvõtmisel peavad pooled püüdma saavutada konsensust. Kui kõik katsed konsensust saavutada on tagajärjetud ja kokkuleppele pole jõutud, tuleb viimase abinõuna võtta otsus vastu kohalolevate ja hääleõiguslike poolte, kes peavad esindama enamust kohalolevatest ja hääletavatest artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevatest pooltest, ning enamust kohalolevatest ja hääletavatest pooltest, kes ei tegutse artikli 5 lõike 1 alusel, kahe kolmandiku häälteenamusega.
  - (d) Depositaar teeb kohe kõik pooli siduvad otsused pooltele teatavaks. Kui otsustes pole määratud teisiti, jõustuvad need pärast kuue kuu möödumist päevast, mil deponitaar on teate väljastanud.
10. Toetudes selle protokollis artiklis 6 antud hinnangutele ja vastavalt konventsiooni artiklis 9 sätestatud protseduurireeglitele, võivad pooled otsustada:
- (a) kas selle protokollis mõnesse lisasse tuleks lisada mõned ained või mõned ained sealt kõrvaldada ja kui nii, siis millised;
  - (b) mil viisil, ulatuses ja ajal neid aineid käsitlevaid kontrollmeetmeid rakendatakse;
11. Sõltumata selles artiklis ning artiklites 2A kuni 2I sätestatust, võivad pooled võtta selles artiklis ning artiklites 2A kuni 2I nõutud meetmetest tunduvalt rangemaid meetmeid.

Artikkel 2A: CFCd

1. Pool peab kindlustama, et kaheteistkümne kuu kestel alates selle protokollis jõustumisele järgneva seitsmenda kuu esimesest päevast ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa A I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal 1986. aasta tarbimise arvutustaset. Sama perioodi lõppedes tuleb kõikidel pooltel, kes toodavad ühte või mitut sellist ainet, kindlustada, et selliste ainete tootmise arvutustase ei ületaks nendel 1986. aasta tootmise arvutustaset; erandina on lubatud vaid taseme tõus kuni 10 protsendini 1986. aasta tasemest. Selline tõus on lubatud vaid artikli 5 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ning tööstuse pooltevahelise jaotuse ratsionaliseerimise eesmärgil.
2. Pool peab kindlustama, et 1. juulist 1991 kuni 31. detsembrini 1992 lisa A I rühma kontrollitavate ainete tarbimise ja tootmise arvutustase ei ületaks temal 150 protsenti nende ainete tootmise ja tarbimise 1986. aasta arvutustasemest; alates 1. jaanuarist 1993 kestab nende kontrollitavate ainete kaheteistkümnekuuline kontrollperiood iga aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

3. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1994 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa A I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastast kahekümmet viit protsenti tema 1986. aasta tarbimise arvutustasest. Pool, kes toodab vähemalt ühte nendest ainetest, peab kindlustama, et nende ainete tootmise arvutustase ei ületaks samadel perioodidel aastast kahekümmet viit protsenti tema 1986. aasta tootmise arvutustasest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase võib ületada seda piirmäära kuni kümme protsenti tema 1986. aasta tootmise arvutustasest.
4. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1996 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa A I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Pool, kes toodab ühte või enamat nendest ainetest, peab kindlustama, et nende ainete tootmise arvutustase samadel perioodidel ei ületaks temal nulli. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase võib ületada seda piirmäära koguse võrra, mis võrdub aastatel 1995-1997 (kaasa arvatud) riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks toodetud lisa A I rühma kontrollitavate ainete aasta keskmise tootmistasemega. Seda lõiget ei kohaldata tootmise või tarbimise tasemele, mis on vajalik poolte kokkuleppe kohaste põhivajaduste rahuldamiseks.
5. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2003 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa A I rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal kaheksakümmet protsenti tema keskmisest aastatoodangust nende ainete riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1995 kuni 1997 (kaasa arvatud).
6. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2005 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa A I rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal viitkümmet protsenti tema keskmisest aastatoodangust nende ainete riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1995 kuni 1997 (kaasa arvatud).
7. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2007 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa A I rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal viitkümmet protsenti tema keskmisest aastatoodangust nende ainete riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1995 kuni 1997 (kaasa arvatud).
8. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2010 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa A I rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal nulli.

9. Selle artikli lõigetes 4 kuni 8 nimetatud riigisiseste põhivajaduste arvutamisel hõlmab poole keskmise aastatoodangu arvutamine kõiki tootenimetusi, mida ta on vastavalt artikli 2 lõikele 5 üle andnud ja välistab kõik tootenimetused, mida ta on vastavalt artikli 2 lõikele 5 omandanud.

Artikkel 2B: Haloonid

1. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1992 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa A II rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas tema 1986. aasta tarbimise arvutustaset. Pool, kes toodab vähemalt ühte nendest ainetest, peab kindlustama, et nende ainete tootmise iga-aastane arvutustase ei ületaks temal tema 1986. a tootmise arvutustaset. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada seda piirmäära kuni kümme protsenti nende 1986. a tootmise arvutustasemest.
2. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1994 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa A II rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Pool, kes toodab vähemalt ühte nendest ainetest, peab kindlustama, et nende ainete tootmise arvutustase ei ületaks tal samadel perioodidel nulli. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni viisteist protsenti nende 1986. a tootmise arvutustasemest. Seda lõiget ei kohaldata tootmise või tarbimise tasemele, mis on vajalik poolte kokkuleppe kohaste põhivajaduste rahuldamiseks.
3. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2005 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa A II rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal 50 protsenti nende ainete keskmisest aastatoodangust riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1995 kuni 1997 (kaasa arvatud).
4. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2010 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja iga kaheteistkümnekuulise perioodi jookusul pärast seda lisa A II rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal nulli.

Artikkel 2C: Muud täielikult halogeenitud süsivesinikud

1. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1993 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas kaheksatkümmet protsenti tema 1989. aasta tarbimise arvutustasemest. Pool, kes toodab vähemalt ühte nendest ainetest, peab samadel perioodidel kindlustama, et nende ainete tootmise arvutustase ei ületaks temal aastas kaheksatkümmet protsenti tema 1989. aasta tootmise arvutustasemest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid

põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti nende 1989. a tootmise arvutustasemest.

2. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1994 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas kahtekümnet viit protsenti tema 1989. a tarbimise arvutustasemest. Pool, kes toodab vähemalt ühte nendest ainetest, peab kindlustama, et nende ainete tootmise arvutustase ei ületaks temal samadel perioodidel kahtekümnet viit protsenti tema 1989. a tootmise arvutustasemest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti nende 1989. a tootmise arvutustasemest.
3. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1996 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Pool, kes toodab vähemalt ühte nendest ainetest, peab kindlustama, et nende ainete tootmise arvutustase ei ületaks temal samadel perioodidel nulli. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib kuni 1. jaanuarini 2003 ületada tal seda piirmäära kuni viisteist protsenti tema 1989. a tootmise arvutustasemest; pärast seda võib see ületada seda piiri koguse võrra, mis on võrdne kaheksakümne protsendiga lisa B I rühma kontrollitavate ainete keskmisest aastatoodangust poole riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1998 kuni 2000 (kaasa arvatud). Seda lõiget ei kohaldata tootmise või tarbimise tasemele, mis on vajalik poolte kokkuleppe kohaste põhivajaduste rahuldamiseks.
4. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2007 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B I rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase ei ületaks temal 15 protsenti artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte nende ainete keskmisest aastatoodangust riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1998 kuni 2000 (kaasa arvatud).
5. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2010 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B I rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustase riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevatel pooltel nulli.

Artikkel 2D: Süsiniktetrakloriid

1. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1995 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B II rühma kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas viitteist protsenti 1989. a tarbimise arvutustasemest. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine tootmise arvutustase ei ületaks samal perioodil viitteistkümmet protsenti 1989. aasta tootmise arvutustasemest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti 1989. a tootmise arvutustasemest.

2. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1996 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B II rühma kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine tootmise arvutustase samadel perioodidel ei ületaks temal nulli. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni viisteist protsenti tema 1989. a tootmise arvutustasemest. Seda lõiget ei kohaldata tootmise või tarbimise tasemele, mis on poolte otsuse kohaselt vajalik põhivajaduste rahuldamiseks.

Artikkel 2E: 1,1,1-trikloroetaan

1. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1993 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B III rühma kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks aastas tema 1989. aasta tarbimise arvutustaset. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine tootmise arvutustase ei ületaks samadel perioodidel tema 1989. a tootmise arvutustaset. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti 1989. a tootmise arvutustasemest.
2. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1994 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B III rühma kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas viitkümmet protsenti tema 1989. aasta tarbimise arvutustasemest. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine tootmise arvutustase ei ületaks temal samadel perioodidel aastas viitkümmet protsenti 1989. aasta tootmise arvutustasemest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti 1989. a tootmise arvutustasemest.
3. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1996 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa B III rühma kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine tootmise arvutustase ei ületaks temal samadel perioodidel nulli. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada tal seda piirmäära kuni viisteist protsenti 1989. a tootmise arvutustasemest. Seda lõiget ei kohaldata tootmise või tarbimise tasemele, mis on poolte otsuse kohaselt vajalik põhivajaduste rahuldamiseks.

Artikkel 2F: Klorofluorosüivesinikud

1. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1996 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas järgmisi piirmäärasid:
  - (a) kahte koma kaheksat protsenti lisa A I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustasemest, mis oli tal 1989. aastal;
  - (b) lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustaset, mis oli tal 1989. aastal.
2. Pool peab kindlustama, et, et 1. jaanuaril 2004 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas kuutkümmet viit protsenti selle artikli lõikes 1 sätestatud piirmäärast.
3. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2010 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas kolmekümmet viit protsenti selle artikli lõikes 1 sätestatud piirmäärast.
4. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2015 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas kümnet protsenti selle artikli lõikes 1 sätestatud piirmäärast.
5. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2020 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas null koma viit protsenti selle artikli lõikes 1 sätestatud piirmäärast. Sellist tarbimist tuleb lubada olemasolevate külmutus- ja kliimaseadmete teenindamisel.
6. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2030 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli.
7. Alates 1. jaanuarist 1996 peavad pooled püüdma kindlustada, et:
  - (a) lisa C I rühma kontrollitavaid aineid kasutatakse ainult siis, kui keskkonnale sobivamad alternatiivained või -tehnoloogiad ei ole kättesaadavad;
  - (b) lisa C I rühma kontrollitavaid aineid ei kasutatakse väljaspool kasutusalasid, kus praegu kasutatakse lisade A, B ja C kontrollitavaid aineid, välja arvatud erandjuhtudel, mil see on vajalik inimeste elu ja tervise kaitseks;
  - (c) lisa C I rühma kontrollitavate ainete hulgast valitakse ained, mida saab kasutada viisil, mis kahjustab osoonikihti võimalikult vähe, võttes arvesse ka muid keskkonna-, julgeoleku- ja majanduskaalutlusi.

8. Ühte või mitut nendest ainetest tootev pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2004 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal kaheteistkümnekuulisel perioodil pärast seda lisa C I rühma kontrollitavate ainete keskmise aastatoodangu arvutustase ei ületaks temal:
- (a) lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise 1989. aasta summaarset arvutustaset ja kahte koma kaheksat protsenti lisa A I rühma kontrollitavate ainete tarbimise 1989. aasta arvutustasemest;
  - (b) lisa C I rühma kontrollitavate ainete tootmise 1989. aasta summaarset arvutustaset ja kahte koma kaheksat protsenti lisa A I rühma kontrollitavate ainete tootmise 1989. aasta arvutustasemest.

Artikli 5 lõike 1 alusel tegutseva poole riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase tohib ületada seda piirmäära kuni viisteist protsenti lisa C I rühma kontrollitavate ainete tootmise arvutustasemest.

Artikkel 2G: Bromofluorosüsivesinikud

Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1996 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa C II rühma kontrollitavate ainete tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Pool, kes neid aineid toodab, peab kindlustama, et nende ainete tootmise arvutustase ei ületaks temal samadel perioodidel nulli. Seda sätet ei kohaldata tootmise või tarbimise tasemele, mis on poolte kokkuleppe kohaselt vajalik põhivajaduste rahuldamiseks.

Artikkel 2H: Metüülbromiid

1. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1995 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa E nimetatud kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas 1991. aasta tarbimise arvutustaset. Pool, kes sellist ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine aasta tootmise arvutustase ei ületaks temal samal perioodil 1991. aasta tootmise arvutustaset. Artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks on lubatud selle piirmäära ületamine, kuid mitte rohkem kui kümne protsendi võrra tema 1991. aasta tootmise arvutustasemest.
2. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 1999 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa E nimetatud kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas seitsetkümmet viit protsenti tema 1991. aasta tarbimise arvutustasemest. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et tema selle aine aasta tootmise arvutustase ei ületaks seitsetkümmet viit protsenti tema 1991. aasta tootmise arvutustasemest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase võib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti 1991. aasta tootmise arvutustasemest.

3. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2001 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisas E nimetatud kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas viitkümmet protsenti tema 1991. aasta tarbimise arvutustasemest. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine aasta tootmise arvutustase ei ületaks temal viitkümmet protsenti tema 1991. aasta tootmise arvutustasemest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase võib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti 1991. aasta tootmise arvutustasemest.
4. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2003 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisas E nimetatud kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal aastas kolmekümmet protsenti tema 1991. a tarbimise arvutustasemest. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine aasta tootmise arvutustase ei ületaks temal kolmekümmet protsenti tema 1991. aasta tootmise arvutustasemest. Kuid artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase võib ületada tal seda piirmäära kuni kümme protsenti 1991. aasta tootmise arvutustasemest.
5. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2005 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisas E nimetatud kontrollitava aine tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Pool, kes seda ainet toodab, peab kindlustama, et selle aine aasta tootmise arvutustase ei ületaks temal nulli. Kuid artikli 5 lõike 1 kohaselt tegutsevate poolte riigisiseseid põhivajadusi rahuldava tootmise arvutustase võib kuni 1. jaanuarini 2002 ületada tal seda piirmäära kuni viisteist protsenti tootmise arvutustasemest 1991. aastal; pärast seda võib see ületada seda piirmäära koguse võrra, mis on võrdne lisa E kontrollitavate ainete keskmise aastatoodanguga tema riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1995 kuni 1998 (kaasa arvatud). See lõige kehtib seni, kuni pooled otsustavad, et lubatav on tootmise või tarbimise tase, mis on poolte kokkuleppe kohaselt vajalik põhivajaduste rahuldamiseks.
- 5 bis. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2005 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisas E nimetatud kontrollitava aine tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal kaheksakümmet protsenti tema nende ainete keskmisest aastatoodangust riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks aastatel 1995 kuni 1998 (kaasa arvatud).
- 5 ter. Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2015 algaval kaheteistkümnepäevase perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnepäevase perioodil lisas E nimetatud kontrollitava aine tootmise arvutustase artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevate poolte riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks ei ületaks temal nulli.
6. Selle artikli alusel ei tohi tarbimise ja tootmise arvutustase sisaldada koguseid, mida pool kasutab karantiini- ja transpordieelseks töötlemiseks.

Artikkel 2 I: Klorobrommetaan

Pool peab kindlustama, et 1. jaanuaril 2002 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa C III rühma kontrollitavate ainete tarbimise ja tootmise arvutustase ei ületaks temal nulli. Seda lõiget ei kohaldata tootmise ja tarbimise tasemele, mis on poolte otsuse kohaselt vajalik põhivajaduste rahuldamiseks.

Artikkel 3: Kontrolltasemete arvutamine

Artiklite 2, 2A kuni 2I ja artikli 5 täitmiseks peab pool määrama lisa A, lisa B, lisa C või lisa E iga ainerühma arvutustaseme:

- (a) tootmise osas:
  - (i) korrutades iga kontrollitava aine aastatoodangut sellele vastava osoonikahandamise koefitsiendiga, mis on näidatud lisas A, lisas B, lisas C või lisas E;
  - (ii) liites kokku iga sellise rühma korrutised;
- (b) impordi ja ekspordi osas järgides punktis a kirjeldatud menetlust vajalike muudatustega (*mutatis mutandis*);
- (c) tarbimise osas, liites kokku tootmise ja impordi arvutustasemed ning lahutades summast ekspordi arvutustaseme nii, nagu on määratud punktides a ja b. Kuid alates 1. jaanuarist 1993 ei kuulu eksportiva poole tarbimistaseme arvutamisel lahutamisele kontrollitavate ainete eksport riikidesse, kes ei ole protokolliga ühinenud.

Artikkel 4: Protokolliga ühinemata riikidega kauplemise kontroll

1. Alates 1. jaanuarist 1990 peavad kõik pooled keelama lisas A loetletud kontrollitavate ainete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 1 *bis*. Ühe aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisas B loetletud kontrollitavate ainete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 1 *ter*. Ühe aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisa C II rühma kontrollitavate ainete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 1 *qua*. Ühe aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisas E nimetatud kontrollitava aine impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 1 *quin*. Alates 1. jaanuarist 2004 peavad kõik pooled keelama lisa C I rühma kontrollitavate ainete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.

- 1 *sex.* Ühe aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisa C III rühma kontrollitavate ainete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
2. Alates 1. jaanuarist 1993 peavad kõik pooled keelama lisa A loetletud kontrollitavate ainete ekspordi riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 2 *bis.* Ühe aasta möödumisel selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisa B loetletud kontrollitavate ainete ekspordi riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 2 *ter.* Ühe aasta möödumisel selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisa C I rühma kontrollitavate ainete ekspordi riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 2 *qua.* Ühe aasta möödumisel selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisa E loetletud kontrollitavate ainete ekspordi riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 2 *quin.* Alates 1. jaanuarist 2004 peavad kõik pooled keelama lisa C I rühma kontrollitavate ainete ekspordi riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 2 *sex.* Ühe aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest peavad kõik pooled keelama lisa C III rühma kontrollitavate ainete ekspordi riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
3. 1. jaanuariks 1992 koostavad pooled konventsiooni artiklis 10 sätestatud protseduuri kohaselt protokollilisa, mis kujutab endast lisa A loetletud kontrollitavaid aineid sisaldavate toodete nimekirja. Pooled, kes ei ole protseduurikohaseid vastuväiteid esitanud, peavad ühe aasta jooksul lisa jõustumisest arvates keelama nende toodete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 3 *bis.* Kolme aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest koostavad pooled konventsiooni artiklis 10 sätestatud protseduuri kohaselt protokollilisa, mis kujutab endast lisa B loetletud kontrollitavaid aineid sisaldavate toodete nimekirja. Pooled, kes ei ole protseduurikohaseid vastuväiteid esitanud, peavad ühe aasta jooksul lisa jõustumisest arvates keelama nende toodete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 3 *ter.* Kolme aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest koostavad pooled konventsiooni artiklis 10 sätestatud protseduuri kohaselt protokollilisa, mis kujutab endast lisa C II rühma kontrollitavaid aineid sisaldavate toodete nimekirja. Pooled, kes ei ole protseduurikohaseid vastuväiteid esitanud, peavad ühe aasta jooksul lisa jõustumisest arvates keelama nende toodete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.

4. 1. jaanuariks 1994 peavad pooled otsustama, kas on võimalik piirata või keelata niisuguste toodete, mille valmistamisel on kasutatud lisas A loetletud kontrollitavaid aineid, kuid mis ise neid aineid ei sisalda, importi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud. Kui leitakse, et see on võimalik, koostavad pooled konventsiooni artiklis 10 sätestatud protseduuri korras protokollilisa, milles on nende toodete nimekiri. Pooled, kes ei ole protseduurikohaseid vastuväiteid esitanud, peavad ühe aasta jooksul lisa jõustumisest arvates keelama nende toodete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 4 *bis*. Viie aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest otsustavad pooled, kas on võimalik piirata või keelata niisuguste toodete, mille valmistamisel on kasutatud lisas B loetletud kontrollitavaid aineid, kuid mis ise neid aineid ei sisalda, importi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud. Kui leitakse, et see on võimalik, koostavad pooled konventsiooni artiklis 10 sätestatud protseduuri kohaselt protokollilisa, milles on nende toodete nimekiri. Pooled, kes ei ole protseduurikohaseid vastuväiteid esitanud, peavad ühe aasta jooksul lisa jõustumisest arvates keelama nende toodete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
- 4 *ter*. Viie aasta jooksul arvates selle lõike jõustumisest otsustavad pooled, kas on võimalik piirata või keelata niisuguste toodete, mille valmistamisel on kasutatud lisa C II rühma kontrollitavaid aineid, kuid mis ise neid aineid ei sisalda, importi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud. Kui leitakse, et see on võimalik, koostavad pooled konventsiooni artiklis 10 sätestatud protseduuri kohaselt protokollilisa, milles on nende toodete nimekiri. Pooled, kes ei ole protseduurikohaseid vastuväiteid esitanud, peavad ühe aasta jooksul lisa jõustumisest arvates keelama või piirama nende toodete impordi riikidest, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
5. Pool peab tegema kõik temast oleneva, hoidmaks ära lisades A, B, C ja E loetletud kontrollitavate ainete tootmiseks ja kasutamiseks vajaliku tehnoloogia ekspordi riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
6. Pool peab hoiduma toetuste, abi, laenude, tagatiste ja kindlustusprogrammide andmisest lisades A, B, C ja E loetletud kontrollitavate ainete valmistamist hõlbustavate toodete, varustuse, seadeldiste või tehnoloogia ekspordiks riikidesse, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.
7. Lõikeid 5 ja 6 ei kohaldata toodetele, varustusele, seadmetele ja tehnoloogiale, mis parandavad kontrollitavate ainete piiramist, kogumist, korduvkasutust või hävitamist, edendavad alternatiivainete väljatöötamist või aitavad mõnel muul viisil kaasa lisades A, B, C ja E loetletud kontrollitavate ainete emissiooni vähendamisele.
8. Sõltumata selles artiklis sätestatust, võidakse lubada importi, millele on viidatud selle artikli lõigetes 1, 1bis, 3, 3bis, 4 ja 4bis, ning ekspordi, millele on viidatud selle artikli lõigetes 2 ja 2bis, riigist või riiki, kes ei ole selle protokolliga ühinenud, kui poolte koosolekul on otsustatud, et see riik täidab täielikult artikli 2, artiklite 2A kuni 2I ning selle artikli sätteid, ja on esitanud vastavalt artiklile 7 sellekohased andmed.

9. Selles artiklis tähendab mõiste «riik, kes ei ole selle protokolliga ühinenud» seoses mõne kontrollitava ainega ka riiki või piirkonna majanduskoostöö organisatsiooni, kes ei pea selle aine suhtes kehtivaid kontrollmeetmeid siduvaks.
10. 1. jaanuariks 1996 kaaluvad pooled, kas parandada protokolliga nii, et selles artiklis kirjeldatud meetmed laieneksid ka lisa C I rühmas ja lisa E loetletud kontrollitavate ainete kauplemisele riikidega, kes ei ole selle protokolliga ühinenud.

Artikkel 4A: Protokolliga pooltega kauplemise kontroll

1. Kui pool, vaatamata rakendatavatele meetmetele, ei ole võimeline kõrvaldama kontrollitavaid aineid kasutusest kehtestatud tähtajaks ega täitma temale protokolliga pandud kohustust lõpetada selle aine tootmine riigisiseseks kasutuseks muudes valdkondades kui need, mida poolte kokkuleppe alusel peetakse riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks, peab pool keelustama selle aine kasutamist, taasväärtustatud ja sügavpuhastatud koguste ekspordi, välja arvatud hävitamiseks mõeldud kogused.
2. Selle artikli lõige 1 kehtib ilma, et see piiraks konventsiooni artikli 11 mõju ja protokolliga artikli 8 kohaselt koostatud protokolliga nõuete järgimata jätmise protseduuri.

Artikkel 4B: Litsentsimine

1. Pool peab 1. jaanuarist 2000 või hiljemalt kolme kuu jooksul pärast selle artikli tema jaoks kehtima hakkamist kehtestama ja rakendama lisa A, B, C ja E märgitud uute, kasutatud, taasväärtustatud ja sügavpuhastatud kontrollitavate ainete impordi ja ekspordi litsentsimise.
2. Olenemata selle artikli lõikest 1, võib iga artikli 5 lõike 1 alusel tegutsev pool, kes otsustab, et ei ole võimeline kehtestama ja rakendama lisa C ja E loetletud ainete impordi ja ekspordi litsentsimist, viivitada sellega vastavalt kuni 1. jaanuarini 2005 ja 1. jaanuarini 2002.
3. Pool peab andma kolme kuu jooksul pärast litsentsimise süsteemi juurutamist sekretariaadile aru süsteemi kehtestamisest ja toimimisest.
4. Sekretariaat valmistab perioodiliselt ette ja saadab kõikidele pooltele litsentsimise süsteemi sisseseadmise aruande esitanud poolte nimekirja, edastab sellekohase info arvesse võtmiseks rakenduskomiteele ja asjakohased soovitusel pooltele.

Artikkel 5: Arengumaade eriolukord

1. Pool, kes on arengumaa ja kelle lisas A loetletud kontrollitavate ainete aastane tarbimise arvutustase protokollis jõustumise ajal või hilisemal ajal kuni 1. jaanuarini 1999 on väiksem kui 0,3 kilogrammi inimese kohta, võib riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks artiklites 2A kuni 2E sätestatud kontrollmeetmete rakendamise kümneks aastaks edasi lükata tingimusel, et Londonis 29. juunil 1990 toimunud poolte teisel koosolekul vastu võetud parandustest hilisemaid parandusi kohaldatakse selle lõike alusel tegutsevatele pooltele pärast selle artikli lõikes 8 käsitletud ülevaatamist ja need parandused põhinevad ülevaatamise tulemustel.
- 1 bis. Arvestades selle artikli lõikes 8 käsitletud ülevaatamise tulemusi, artikli 6 kohaselt antud hinnanguid ja muud asjakohast teavet, peavad pooled 1. jaanuariks 1996 artikli 2 lõikes 9 nimetatud protseduuri kohaselt määrama:
  - (a) artikli 2F lõigete 1 kuni 6 kohaselt lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimise baasaasta, lähtetasemed, kontrollgraafikud ja tarbimise lõpetamise tähtpäeva selle artikli lõike 1 alusel tegutsevatele pooltele;
  - (b) artikli 2G kohaselt lisa C II rühma kontrollitavate ainete tootmise ja tarbimise lõpetamise kuupäeva selle artikli lõike 1 alusel tegutsevatele pooltele;
  - (c) artikli 2H kohaselt lisas E nimetatud kontrollitava aine tarbimise ja tootmise baasaasta, lähtetasemed ja kontrollgraafikud selle artikli lõike 1 alusel tegutsevatele pooltele.
2. Selle artikli lõike 1 alusel tegutsev pool ei tohi ületada lisas A loetletud kontrollitavate ainete tarbimise arvutustaset 0,3 kilogrammi inimese kohta aastas ja lisas B loetletud kontrollitavate ainete tarbimise arvutustaset 0,2 kilogrammi inimese kohta aastas.
3. Pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, võib artiklites 2A kuni 2E kirjeldatud kontrollmeetmete täitmise üle otsustamisel kasutada:
  - (a) tarbimise kontrollmeetmete järgimise kriteeriumina lisas A loetletud kontrollitavate ainete tarbimise keskmist arvutustaset aastatel 1995 kuni 1997 (kaasa arvatud) või tarbimise arvutustaset 0,3 kilogrammi inimese kohta, olenevalt sellest, kumb neist on väiksem.
  - (b) tarbimise kontrollmeetmete järgimise kriteeriumina lisas B loetletud kontrollitavate ainete tarbimise keskmist arvutustaset aastatel 1998 kuni 2000 (kaasa arvatud) või tarbimise arvutustaset 0,2 kilogrammi inimese kohta, olenevalt sellest, kumb neist on väiksem.
  - (c) tootmise kontrollmeetmete järgimise kriteeriumina lisas A loetletud kontrollitavate ainete tootmise keskmist arvutustaset aastatel 1995 kuni 1997 (kaasa arvatud) või tootmise arvutustaset 0,3 kilogrammi inimese kohta, olenevalt sellest, kumb neist on väiksem.
  - (d) tootmise kontrollmeetmete järgimise kriteeriumina lisas B loetletud kontrollitavate

ainete tootmise keskmist arvutustaset aastatel 1998 kuni 2000 (kaasa arvatud) või tootmise arvutustaset 0,2 kg inimese kohta, olenevalt sellest, kumb neist on väiksem.

4. Kui pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, leiab enne seda, kui ta peab hakkama kasutama artiklites 2A kuni 2H kirjeldatud kontrollmeetmeid, et ta ei suuda soetada küllaldasel hulgal kontrollitavaid aineid, võib ta sellest teatada sekretariaadile. Sekretariaat edastab viivitamatult sellise teate koopia pooltele, kes kaaluvad asja oma järgmisel koosolekul ja otsustavad, mida teha.
5. Selle artikli lõike 1 alusel tegutsevate poolte võime täita ja rakendada artiklites 2A kuni 2E ning artiklites 2I kuni 2H kirjeldatud kontrollmeetmeid, mille kohta võetakse vastu otsus selle artikli lõike 1bis alusel, oleneb artiklis 10 sätestatud rahandusalase koostöö ja artiklis 10A sätestatud tehnoloogia edastamise tõhusast rakendumisest.
6. Selle artikli lõike 1 alusel tegutsev pool võib igal ajal sekretariaadile kirjalikult teatada, et kuigi ta on teinud kõik võimaliku, ei suuda ta täita mõnda või kõiki artiklites 2A kuni 2E ja kõiki artiklites 2I või 2F kuni 2H tulenevaid kohustusi, mille kohta on tehtud selle artikli lõike 1 *bis* kohane otsus, kuna artiklid 10 ja 10A ei ole rakendunud. Sekretariaat edastab viivitamatult selle teate koopia pooltele, kes kaaluvad asja oma järgmisel koosolekul ning, arvestades selle artikli lõiget 5, otsustavad, mida teha.
7. Poolte koosolekust teatamise ja lõikes 6 viidatud vajalike meetmete võtmise üle otsustava koosoleku vahele jääval perioodil või, kui poolte koosolek nii otsustab, ka järgneval perioodil ei kohaldata teatanud poole suhtes täitmata jätmise korral võetavaid meetmeid, mida on kirjeldatud artiklis 8.
8. Selle artikli lõike 1 alusel tegutsevate poolte olukorra vaatab poolte koosolek üle hiljemalt 1995. aastal, pöörates tähelepanu rahandusalase koostöö ja tehnoloogia edastamise efektiivsusele, ning võib vajadusel muuta nende poolte kontrollmeetmete graafikuid.

8 *bis*. Tuginedes lõikes 8 nimetatud ülevaatamise käigus tehtud järeldustele:

- (a) on selle artikli lõike 1 alusel tegutseval poolel õigus lisas A loetletud kontrollitavate ainete riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks 1990. a 29. juunil Londonis toimunud II koosolekul vastuvõetud reguleerimismeetmeid kümneks aastaks edasi lükata ning lugeda vastavalt ka protokollis artikleid 2A ja 2B;
- (b) on selle artikli lõike 1 all tegutseval poolel õigus lisas B loetletud kontrollitavate ainete riigisiseste põhivajaduste rahuldamiseks 1990. a 29. juunil Londonis toimunud II koosolekul vastuvõetud reguleerimismeetmeid kümneks aastaks edasi lükata ning lugeda vastavalt ka protokollis artikleid 2C ja 2E.

8 *ter.* Lõike 1 bis kohaselt peab:

- a) pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, kindlustama, et 1. jaanuaril 2016 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimine ei ületaks temal 2015. a tarbimise arvutustaset. Alates 1. jaanuarist 2016 peab iga selle artikli lõike 1 alusel tegutsev pool rakendama artikli 2F lõikes 8 sätestatud kontrollmeetmeid, võttes nende rakendamise aluseks oma 2015 aasta tootmise ja tarbimise keskmise arvutustaseme;
- b) pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, kindlustama, et 1. jaanuaril 2040 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisa C I rühma kontrollitavate ainete tarbimine ei ületaks temal nulli;
- c) pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, täitma artiklis 2G esitatud kontrollmeetmeid;
- d) lisas E nimetatud kontrollitavat ainet käsitlevate sätete osas:
  - (i) pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, kindlustama 1. jaanuarist 2002 artikli 2H lõikes 1 sätestatud kontrollmeetmete täitmise ning kasutama vastavuse saavutamise baasarvuna oma tootmise või tarbimise aasta keskmist arvutustaset aastatel 1995 kuni 1998 (kaasa arvatud);
  - (ii) pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, kindlustama, et 1. jaanuaril 2005 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisas E nimetatud kontrollitava aine tootmise või tarbimise arvutustase ei ületaks temal kaheksatkümmet protsenti tema vastavast tootmise või tarbimise keskmisest arvutustasemest aastatel 1995 kuni 1998 (kaasa arvatud);
  - (iii) pool, kes tegutseb selle artikli lõike 1 alusel, kindlustama, et 1. jaanuaril 2015 algaval kaheteistkümnekuulisel perioodil ja igal järgneval kaheteistkümnekuulisel perioodil lisas E nimetatud kontrollitava aine tootmise ja tarbimise arvutustase ei ületaks temal nulli. Sätet ei kohaldata tootmise või tarbimise tasemele, mis poolte otsuse kohaselt on vajalik põhivajaduste rahuldamiseks.
  - (iv) selles alalõikes käsitletud tarbimise ja tootmise arvutustasemest välja jätma kogused, mida pool kasutab karantiini- ja transpordieelseks töötlemiseks.

9. Poolte otsused, millele on viidatud selle artikli lõigetes 4, 6 ja 7, tehakse sama protseduuri kohaselt nagu artikli 10 alusel tehtavad otsused.

Artikkel 6: Kontrollmeetmete hindamine ja läbivaatamine

Alates 1990. aastast ja seejärel vähemalt igal neljandal aastal hindavad pooled artiklites 2 A kuni 2I sätestatud kontrollmeetmeid, tuginedes kättesaadavale teadus-, keskkonna-, tehnika- ja majandusinfole. Vähemalt üks aasta enne iga hindamist peavad pooled kokku kutsuma vastavad antud alal pädevad ekspertide kogud ja määrama kindlaks iga sellise kogu koosseisu ja volitused. Ekspertide kogud esitavad pooltele sekretariaadi kaudu oma otsused ühe aasta jooksul kokkukutsumisest arvates.

Artikkel 7: Andmete esitamine

1. Pool esitab kolme kuu jooksul pärast pooleks saamist sekretariaadile oma statistilised andmed või, kui tegelikud andmed puuduvad, lisa A loetletud kontrollitavate ainete 1986. aasta toodangu, impordi ja ekspordi võimalikult täpse hinnangu.
2. Pool esitab sekretariaadile statistilised andmed kontrollitavate ainete toodangu, impordi ja ekspordi kohta:

- lisa B loetletud ja lisa C I ja II rühma ainete osas – aastal 1989;
- lisa E loetletud ainete osas – aastal 1991,

või, kui tegelikud andmed puuduvad, võimalikult täpse hinnangu hiljemalt kolm kuud pärast kuupäeva, mil sätted lisades B, C ja E nimetatud ainete kohta selle poole suhtes jõustuvad.

3. Pool esitab sekretariaadile statistilised andmed iga lisa A, B, C ja E nimetatud kontrollitava aine aastatoodangu kohta (nagu see on määratud artikli 1 lõikes 5), märkides iga aine kohta eraldi:

- toorainena kasutatud koguse;
- poolte heakskiidetud tehnoloogiat kasutades hävitatud koguse;
- impordi ja ekspordi pooltele ja riikidele, kes ei ole pooled,

aasta eest, mil lisades A, B, C ja E loetletud aineid käsitlevad sätted selle poole suhtes jõustusid, ning iga aasta eest pärast seda. Pool esitab sekretariaadile statistilised andmed lisa E nimetatud kontrollitavate ainete kohta, mida pool kasutab karantiini- ja transpordieelseks töötlemiseks. Andmed esitatakse hiljemalt üheksa kuud pärast selle aasta lõppu, mille kohta andmed käivad.

- 3 bis. Pool peab esitama sekretariaadile eraldi statistilised andmed lisa A II rühma ja lisa C I rühma taas ringlusesse võetud kontrollitavate ainete iga-aastase impordi ja ekspordi kohta.

4. Artikli 2 lõike 8 punkti *a* järgi tegutseva poole jaoks loetakse selle artikli lõigete 1, 2, 3 ja 3 bis nõuded täidetuks, kui statistilised andmed impordi ja ekspordi kohta piirkonna majanduskoostöö organisatsiooni ja riikide vahel, kes ei ole selle organisatsiooni liikmed, esitab asjaomane organisatsioon.

Artikkel 8: Täitmata jätmine

Oma esimesel koosolekul arutavad ja kinnitavad pooled selle protokolliga täitmata jätmise tuvastamise protseduurid ja korralduse ning selle, kuidas tuleb kohelda protokolliga nõuded täitmata jätnud pooli.

Artikkel 9: Uuringud, areng, ühiskonna teadlikkus ja infovahetus

1. Vastavuses oma riigi seaduste, eeskirjade ja praktikaga ning arvestades eriti arengumaade vajadusi, teevad pooled koostööd tõhustamiseks vahetult või pädevate rahvusvaheliste organite kaudu uuringuid, arengut ja infovahetust:
  - a) parima tehnoloogia alal, et tõhusamalt piirata kontrollitavate ainete kasutamist, kogumist, taasväärtustamist ja hävitamist või muul viisil nende emissiooni vähendamist;
  - b) kontrollitavatele ainetele, neid sisaldavatele ainetele ja ainetele, mille valmistamisel kasutatakse kontrollitavaid aineid, võimalike alternatiivide leidmise osas;
  - c) vastavate kontrollistrateegiate maksumuse ja tulususe osas.
2. Pooled peavad kas eraldi, koos või pädevate rahvusvaheliste organite kaudu suurendama ühiskonna teadlikkust kontrollitavate ja teiste osoonikihti kahandavate ainete emissiooni mõjust keskkonnale.
3. Kahe aasta jooksul pärast protokolliga jõustumist ja seejärel igal teisel aastal pärast seda peab pool edastama sekretariaadile kokkuvõtte oma selle artikli kohasest tegevusest.

Artikkel 10: Rahastamismehhanism

1. Pooled võtavad kasutusele rahandusala ja tehnilise koostöö mehhanismi, muu hulgas tehnoloogia edastamiseks pooltele, kes tegutsevad selle protokolliga artikli 5 lõike 1 alusel, et võimaldada viimastel täita protokolliga artiklites 2A kuni 2E, artiklis 2I ning artiklites 2F kuni 2H kirjeldatud kontrollmeetmeid, mis on kasutusele võetud protokolliga artikli 5 lõike 1 bis alusel. Lisaks muudele nimetatud lõike alusel tegutsevatele protokollipooltele tehtavatele rahalistele eraldistele võimaldab see mehhanism katta suurenevaid kulutusi seoses protokollist tulenevate kontrollmeetmete rakendamiseks. Täiendavate kulukategooriate soovitusliku nimekirja kehtestab poolte koosolek.
2. Lõike 1 alusel kasutusele võetud mehhanism hõlmab mitmepoolset fondi. See mehhanism võib hõlmata ka teisi mitmepoolse, piirkondliku ja kahepoolse koostöö vahendeid.

3. Mitmepoolne fond:

(a) katab täiendavad kulud, mille osas on kokku lepitud, vastavalt poolte määratud kriteeriumidele toetuse või kontsessiooniga;

(b) rahastab vahendamisfunktsioone, et:

(i) abistada artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevaid pooli koostöövajaduse määramisel eri riikide uuringute ja muu tehnilise koostöö kaudu;

(ii) soodustada tehnilist koostööd tuvastatud vajaduste rahuldamisel;

(iii) levitada artiklis 9 sätestatud informatsiooni ja asjassepuutuvaid materjale, korraldada seminare, väljaõpet ja muid sarnaseid üritusi arengumaadest pooltele;

(iv) lihtsustada ja jälgida arengumaadest pooltele pakutavat mitmepoolset, piirkondlikku ja kahepoolset koostööd;

c) katab mitmepoolse fondi sekretariaadi teenuseid ja muid sarnaseid kulusid.

4. Mitmepoolne fond tegutseb poolte ülesandel, kes määravad tema üldised tegevussuunad.

5. Pooled asutavad täitevkomitee, kes arendab ja jälgib konkreetsete tegevussuundade, juhtnööride ja administratiivkokkulepete elluviimist, sealhulgas väljamakseid fondi eesmärkide saavutamiseks. Pooled määravad täitevkomitee ülesanded ja kohustused täitevkomitee reglemendis. Oma ülesandeid täidab täitevkomitee koostöös Rahvusvahelise Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (Maailmapanga), ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP), ÜRO Arenguprogrammi (UNDP) ja muude asjaomaste asutustega nende abil ning vastavalt nende pädevusele. Täitevkomitee liikmed valitakse võrdse esindatuse põhimõttel artikli 5 lõike 1 järgi tegutsevate poolte ja teiste poolte hulgast ning nad tegutsevad poolte volitusel.

6. Mitmepoolsesse fondi teevad makseid pooled, kes ei tegutse artikli 5 lõike 1 alusel. Maksed tehakse konverteeritavas valuutas või teatud olukorras rahvusvaluutas vastavalt ÜRO hindamisskaalale. Makseid võivad teha ka teised pooled. Panuseks fondi võidakse teatud ulatuses lugeda kahepoolset ja poolte kokkuleppe kohastel juhtudel ka piirkondlikku koostööd, kui see vastab poolte kehtestatud kriteeriumidele, eeldusel, et see koostöö:

(a) on otseselt seotud selle protokolliga täitmisega;

(b) pakub täiendavaid ressursse; ja

(c) katab kokkulepitud kulud.

7. Pooled kinnitavad mitmepoolse fondi programmi eelarve igaks eelarveperioodiks, ja määravad poole maksete suuruse protsentides.

8. Mitmepoolsest fondist eraldatakse vahendeid neid saava poole nõusolekul.

9. Poolte selles artiklis nimetatud otsused tehakse võimaluse korral konsensuse alusel. Kui kõigele vaatamata ei suudeta konsensust saavutada, võetakse otsus vastu kohalviibivate ja hääletavate poolte kahe kolmandiku häälteenamusega. Need pooled peavad esindama artikli 5 lõike 1 järgi tegutsevate kohalviibivate ja hääletavate poolte enamust ning enamust kohalviibivatest ja hääletavatest pooltest, kes ei tegutse 5 lõike 1 järgi.

10. Selles artiklis sätestatud rahandusmehhanism ei mõjuta muid kokkuleppeid, mida võidakse sõlmida teistes keskkonnaküsimustes.

Artikkel 10A: Tehnoloogia edastamine

Pool võtab kõik võimalikud meetmed, mis on koosõlas rahandusmehhanismi toetatavate programmidega, kindlustamaks, et:

- (a) artikli 5 lõike 1 alusel tegutsevatele pooltele edastataks viivitamatult parimad keskkonnale ohutud aseained ja nendega seotud tehnoloogiad;
- (b) punktis *a* viidatud edastamine toimuks õiglastel ja võimalikult soodsatel tingimustel.

Artikkel 11: Poolte koosolekud

1. Pooled peavad koosolekuid regulaarselt. Poolte esimese koosoleku kutsub kokku sekretariaat mitte hiljem, kui ühe aasta möödudes selle protokolliga jõustumisest ning koos konventsiooni poolte konverentsi koosolekuga, kui viimane on planeeritud sellele perioodile.
2. Poolte järgnevad korralised koosolekud peetakse, kui pooled ei otsusta teisiti, koos konventsioonipoolte konverentsi koosolekutega. Poolte erakorralised koosolekud, kui seda peab vajalikuks poolte koosolek, peetakse muul ajal või mõne poole kirjalikul nõudmisel, tingimusel, et kuue kuu jooksul pärast sekretariaadi poolt sellise palve edastamisest pooltele toetab seda vähemalt üks kolmandik pooltest.
3. Pooled peavad esimesel koosolekul:
  - (a) võtma konsensuse alusel vastu koosolekute protseduurireeglid;
  - (b) võtma konsensuse alusel vastu artikli 13 lõikes 2 käsitletavat finantsreeglid;
  - (c) moodustama artiklis 6 nimetatud kogud ja määrama nende volitused;
  - (d) arutama ja kinnitama protseduurid ja organisatsioonilised mehhanismid vastavalt artiklile 8;
  - (e) alustama artikli 10 lõikes 3 kirjeldatud tööplaanide ettevalmistamist.
4. Poolte koosolekute eesmärk on:
  - (a) jälgida selle protokolliga rakendamist;
  - (b) otsustada artikli 2 lõikes 9 viidatud täpsustuste ja vähendamiste üle;
  - (c) otsustada ainete või kontrollmeetodite lisamine, kaasamine või väljaarvamine lisadest vastavalt artikli 2 lõikele 10;
  - (d) vajadusel luua juhendid ja protseduurid artiklis 7 ja artikli 9 lõikes 3 kirjeldatud

informatsiooni edastamiseks;

- (e) läbi vaadata tehnilise abi saamise palved artikli 10 lõike 2 kohaselt;
  - (f) vaadata läbi sekretariaadi esitatud ettekanded vastavalt artikli 12 punktile c;
  - (g) hinnata kontrollmeetmeid vastavalt artiklile 6;
  - (h) vajaduse korral arutada ja vastu võtta parandusettepanekuid selle protokollile või mõne selle lisa või võimalike uute lisade kohta;
  - (i) arutada ja vastu võtta selle protokollile rakendamise eelarve; ja
  - (j) kaaluda ja ette võtta lisatoiminguid, mis on vajalikud selle protokollile eesmärkide saavutamiseks.
5. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (edaspidi *ÜRO*), tema eriasutused ja Rahvusvaheline Aatomienergia Agentuur, samuti kõik riigid, kes ei ole selle protokollile pooled, võivad olla esindatud poolte koosolekul vaatlejatega. Iga rahvuslik või rahvusvaheline, valitsus- või valitsusväline organ või agentuur, kes tegeleb osoonikihi kaitsmise küsimustega ja on edastanud sekretariaadile oma soovi olla esindatud vaatlejatega poolte koosolekul, võib pääseda koosolekule, juhul kui vähemalt üks kolmandik kohalolijatest pole selle vastu. Vaatlejate sissepääs ja osavõtt toimub vastavalt poolte vastuvõetud protseduurireeglitele.

Artikkel 12: Sekretariaat

Selle protokollile eesmärgist tulenevalt peab sekretariaat:

- (a) korraldama ja teenindama poolte koosolekuid vastavalt artiklile 11;
- (b) vastu võtma ja poolte nõudel väljastama andmeid, mis on esitatud vastavalt artiklile 7;
- (c) ette valmistama ja edastama regulaarselt pooltele aruandeid, mis põhinevad vastavalt artiklitele 7 ja 9 saadud informatsioonil;
- (d) teavitama pooli kõikidest vastavuses artikliga 10 saadud tehnilise abi palvetest, et hõlbustada sellise abi hankimist;
- (e) ergutama riike, kes ei ole pooled, osalema vaatlejatenä poolte koosolekul ja toimima vastavalt protokollile sätetele;
- (f) saatma vajadusel informatsiooni ja nõudeid, mida on käsitletud punktides c ja d, vaatlejatele riikidest, kes ei ole pooled;
- (g) sooritama kõiki muid toiminguid, mida pooled peavad vajalikuks selle protokollile eesmärkide saavutamiseks.

Artikkel 13: Rahandussätted

1. Selle protokolliga toimimiseks vajalikud vahendid, kaasa arvatud need, mis on vajalikud sekretariaadi selle protokolliga seotud tööks, moodustatakse eranditult poolte sissemaksetest.
2. Oma esimesel koosolekul võtavad pooled konsensuse alusel vastu selle protokolliga täitmise rahanduseeskirjad.

Artikkel 14: Protokolliga suhe konventsiooniga

Kui protokollis pole määratud teisiti, kehtivad konventsiooni protokollile puudutavad sätted ka selle protokolliga kohta.

Artikkel 15: Allakirjutamine

Protokoll on riikidele ja piirkondade majanduskoostöö organisatsioonidele allakirjutamiseks avatud 16. septembril 1987 Montrealis, 17. septembrist 1987 kuni 16. jaanuarini 1988 Ottawas ja 17. jaanuarist 1988 kuni 15. septembrini 1988 ÜRO peakorteris New Yorgis.

Artikkel 16: Jõustumine

1. Protokoll jõustub 1. jaanuaril 1989 tingimusel, et riigid või piirkonna majanduskoostöö organisatsioonid, kelle osaks langeb vähemalt kaks kolmandikku kontrollitavate ainete ülemaailmsest tarbimisest, on deponeerinud vähemalt üksteist protokolliga ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja, ja et täidetud on konventsiooni artikli 17 lõike 1 sätted. Juhul kui need tingimused pole nimetatud kuupäevaks täidetud, jõustub protokoll päeval, mis järgneb üheksakümne päeva möödumisele päevast, mil tingimused on täidetud.
2. Lõikes 1 käsitletud eesmärgi täitmisel ei lähe piirkondliku majanduskoostöö organisatsiooni deponeeritud ühinemiskirja arvesse lisaks kirjadele, mille on esitanud organisatsiooni liikmesriigid.
3. Protokolliga jõustumise järel saab iga riik või piirkonna majanduskoostöö organisatsioon selle pooleks üheksakümne päeva möödudes ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi deponeerimisest.

Artikkel 17: Protokolliga selle jõustumise järgselt ühinevad pooled

Vastavalt artiklile 5 peab iga riik või piirkonna majanduskoostöö organisatsioon, kellest pärast protokolliga jõustumise kuupäeva saab selle pool, täitma kohe artiklis 2, samuti artiklites 2 A kuni 2I ning artiklis 4 sätestatud kohustused, mis sel ajal kehtivad riikide ja piirkonna majanduskoostöö organisatsioonide suhtes, kes said poolteks protokolliga jõustumise kuupäeval.

Artikkel 18: Reservatsioonid

Reservatsioonid selle protokolliga suhtes pole lubatud.

Artikkel 19: Väljaastumine

Pool võib protokollist välja astuda, teatades sellest kirjalikult depositaarile igal ajal pärast nelja aasta möödumist artikli 2A lõikes 1 kirjeldatud kohustuste võtmisest. Väljaastumine jõustub ühe aasta möödumisel pärast seda, kui depositaar on teate vastu võtnud, või väljaastumisteates määratud hilisemal ajal.

Artikkel 20: Autentsed tekstid

Protokolli originaal, mille araabia-, hiina-, hispaania-, inglise-, prantsuse- ja venekeelne tekst on võrdselt autentne, deponeeritakse ÜRO peasekretäri juures.

Selle kinnituseks on selleks täielikult volitatud isikud protokollile alla kirjutanud.

Koostatud kuueteistkümnendal septembril ühe tuhande üheksasaja kaheksakümne seitsmendal aastal Montrealis.

Lisa A: Kontrollitavad ained

<i>Rühm</i>	<i>Aine</i>	<i>Osooni kahandamise koefitsient</i>
I rühm		
	CFCl ₃ (CFC-11)	1,0
	CF ₂ Cl ₂ (CFC-12)	1,0
	C ₂ F ₃ Cl ₃ (CFC-113)	0,8
	C ₂ F ₄ Cl ₂ (CFC-114)	1,0
	C ₂ F ₅ Cl (CFC-115)	0,6
II rühm		
	CF ₂ BrCl (haloon-1211)	3,0
	CF ₃ Br (haloon-1301)	10,0
	C ₂ F ₄ Br ₂ (haloon-2402)	6,0

* Need osooni kahandamist väljendavad koefitsiendid on arvatud olemasolevatele teadmistele toetudes ning kuuluvad perioodilisele läbivaatamisele ja revideerimisele.

LISA B: Kontrollitavad ained

<i>Rühm</i>	<i>Aine</i>	<i>Osooni kahandamise koefitsient</i>
Rühm I		
CF ₃ Cl	(CFC - 13)	1,0
C ₂ FCl ₅	(CFC - 111)	1,0
C ₂ F ₂ Cl ₄	(CFC - 112)	1,0
C ₃ FCl ₇	(CFC - 211)	1,0
C ₃ F ₂ Cl ₆	(CFC - 212)	1,0
C ₃ F ₃ Cl ₅	(CFC - 213)	1,0
C ₃ F ₄ Cl ₄	(CFC - 214)	1,0
C ₃ F ₅ Cl ₃	(CFC - 215)	1,0
C ₃ F ₆ Cl ₂	(CFC - 216)	1,0
C ₃ F ₇ Cl	(CFC - 217)	1,0
Rühm II		
CCl ₄	Tetraklormetaan	1,1
Rühm III		
C ₂ H ₃ Cl ₃ *	1,1,1-trikloroetaan (metüülkloroform)	0,1

* See valem ei tähenda 1,1,2-trikloroetaani.

Lisa C: Kontrollitavad ained

<i>Rühm</i>	<i>Aine</i>	<i>Isomeeride arv</i>	<i>Osooni kahandamise koefitsient*</i>	
Rühm I				
	CHFCl ₂	(HCFC-21)**	1	0,04
	CHF ₂ Cl ₂	(HCFC-22)**	1	0,055
	CH ₂ FCI	(HCFC-31)	1	0,02
	C ₂ HFCl ₄	(HCFC-121)	2	0,01 - 0,04
	C ₂ HF ₂ Cl ₃	(HCFC-122)	3	0,02 - 0,08
	C ₂ HF ₃ Cl ₂	(HCFC-123)	3	0,02 - 0,06
	CHCl ₂ CF ₃	(HCFC-123)**	--	0,02
	C ₂ HF ₄ Cl	(HCFC-124)	2	0,02 - 0,04
	CHFCICF ₃	(HCFC-124)**	--	0,022
	C ₂ H ₂ FCI ₃	(HCFC-131)	3	0,007 - 0,05
	C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₂	(HCFC-132)	4	0,008 - 0,05
	C ₂ H ₂ F ₃ Cl	(HCFC-133)	3	0,02 - 0,06
	C ₂ H ₃ FCI ₂	(HCFC-141)	3	0,005 - 0,07
	CH ₃ CFCl ₂	(HCFC-141b)**	--	0,11
	C ₂ H ₃ F ₂ Cl	(HCFC-142)	3	0,008 - 0,07
	CH ₃ CF ₂ Cl	(HCFC-142b)**	--	0,065
	C ₂ H ₄ FCI	(HCFC-151)	2	0,003 - 0,005
	C ₃ HFCl ₆	(HCFC-221)	5	0,015 - 0,07
	C ₃ HF ₂ Cl ₅	(HCFC-222)	9	0,01 - 0,09
	C ₃ HF ₃ Cl ₄	(HCFC-223)	12	0,01 - 0,08
	C ₃ HF ₄ Cl ₃	(HCFC-224)	12	0,01 - 0,09
	C ₃ HF ₅ Cl ₂	(HCFC-225)	9	0,02 - 0,07
	CF ₃ CF ₂ CHCl ₂	(HCFC-225ca)**	--	0,025
	CF ₂ ClCF ₂ CHClF	(HCFC-225cb)**	--	0,033
	C ₃ HF ₆ Cl	(HCFC-226)	5	0,02 - 0,10
	C ₃ H ₂ FCI ₅	(HCFC-231)	9	0,05 - 0,09
	C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	(HCFC-232)	16	0,008 - 0,10
	C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	(HCFC-233)	18	0,007 - 0,23
	C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₂	(HCFC-234)	16	0,01 - 0,28
	C ₃ H ₂ F ₅ Cl	(HCFC-235)	9	0,03 - 0,52
	C ₃ H ₃ FCI ₄	(HCFC-241)	12	0,004 - 0,09
	C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃	(HCFC-242)	18	0,005 - 0,13
	C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂	(HCFC-243)	18	0,007 - 0,12
	C ₃ H ₃ F ₄ Cl	(HCFC-244)	12	0,009 - 0,14
	C ₃ H ₄ FCI ₃	(HCFC-251)	12	0,001- 0,01
	C ₃ H ₄ F ₂ Cl ₂	(HCFC-252)	16	0,005 - 0,04
	C ₃ H ₄ F ₃ Cl	(HCFC-253)	12	0,003 - 0,03
	C ₃ H ₅ FCI ₂	(HCFC-261)	9	0,002 - 0,02
	C ₃ H ₅ F ₂ Cl	(HCFC-262)	9	0,002 - 0,02
	C ₃ H ₆ FCI	(HCFC-271)	5	0,001- 0,03

Rühm II

CHBr ₂		1	1,00
CHF ₂ Br	(HBFC-22B1)	1	0,74
CH ₂ FBr		1	0,73
C ₂ HFBr ₄		2	0,3-0,8
C ₂ HF ₂ Br ₃		3	0,5 -1,8
C ₂ HF ₃ Br ₂		3	0,4 -1,6
C ₂ HF ₄ Br		2	0,7 - 1,2
C ₂ H ₂ FBr ₃		3	0,1 - 1,1
C ₂ H ₂ F ₂ Br ₂		4	0,2 - 1,5
C ₂ H ₂ F ₃ Br		3	0,7 - 1,6
C ₂ H ₃ FBr ₂		3	0,1 - 0,7
C ₂ H ₃ F ₂ Br		3	0,2 - 1,1
C ₂ H ₄ FBr		2	0,07 - 0,1
C ₃ HFBr ₆		5	0,3 - 1,5
C ₃ HF ₂ Br ₅		9	0,2 - 1,9
C ₃ HF ₃ Br ₄		12	0,3 - 1,8
C ₃ HF ₄ Br ₃		12	0,5 - 2,2
C ₃ HF ₅ Br ₂		9	0,9 - 2,0
C ₃ HF ₆ Br		5	0,7 - 3,3
C ₃ H ₂ FBr ₅		9	0,1 - 1,9
C ₃ H ₂ F ₂ Br ₄		16	0,2 - 2,1
C ₃ H ₂ F ₃ Br ₃		18	0,2 - 5,6
C ₃ H ₂ F ₄ Br ₂		16	0,3 - 7,5
C ₃ H ₂ F ₅ Br		8	0,9 - 1,4
C ₃ H ₃ FBr ₄		12	0,08 - 1,9
C ₃ H ₃ F ₂ Br ₃		18	0,1 - 3,1
C ₃ H ₃ F ₃ Br ₂		18	0,1- 2,5
C ₃ H ₃ F ₄ Br		12	0,3 - 4,4
C ₃ H ₄ FBr ₃		12	0,03 - 0,3
C ₃ H ₄ F ₂ Br ₂		16	0,1-1,0
C ₃ H ₄ F ₃ Br		12	0,07 - 0,8
C ₃ H ₅ FBr ₂		9	0,04 - 0,4
C ₃ H ₅ F ₂ Br		9	0,07- 0,8
C ₃ H ₆ FBr		5	0,02 - 0,7

Rühm III

CH ₂ BrCl	bromoklormetaan	1	0,12
----------------------	-----------------	---	------

* Kui on esitatud osooni kahandamise koefitsientide vahemik, kasutatakse selle protokollis tähenduses selle vahemiku kõrgeimat väärtust. Osooni kahandamise koefitsientide üksikväärtused on arvutatud laboris tehtud mõõtmiste põhjal. Kui on kirjas vahemik, põhinevad näitajad hinnangutel ja on vähem kindlad. Vahemik kuulub isomeerigruppi. Kõrge väärtus on kõrgeima osooni kahandamise koefitsiendiga isomeeri osooni kahandamise koefitsiendi hinne ja madal väärtus on madalaima osooni kahandamise koefitsiendiga isomeeri osooni kahandamise koefitsiendi hinne.

** Kõige konkurentsivõimelisemad ained, mille osooni kahandamise koefitsiente tuleb selle protokollis eesmärkidel kasutada.

Lisa D*: Lisas A loetletud aineid sisaldavate toodete** nimestik

Toode	kaubapositsiooni number
1) Sõidu- ja veoautode kliimaseadmed (sõltumata sellest, kas need on autosse monteeritud või mitte)	.....
2) Olme- ja tööstuskülmutusseadmed ja kliimaseadmed/soojuspumbad*** näiteks:	.....
- külmikud	.....
- sügavkülmikud	.....
- õhukuiivatid	.....
- vesijahutid ja gaasivedeldamise seadmed	.....
- jäävalmistusseadmed	.....
- kliimaseadmed ja soojuspumbad	.....
3) Aerosooltooted, välja arvatud meditsiinilised aerosoolid	.....
4) Teisaldatavad tulekustutid	.....
5) Isolatsioonplaadid, -paneelid ja torukatted	.....
6) Eelpolümeerid	.....

* Lisa D võeti vastu poolte kolmandal koosolekul 21. juunil 1991 Nairobis protokollis artikli 4 lõike 3 alusel.

** Isikliku vara või kodusisustuse osana või seoses muu kaubandusvälise eesmärgiga jäävad tavaliselt tolli huviorbiidist välja.

*** Juhul, kui need sisaldavad lisas A loetletud kontrollitavaid aineid külmutusainena ja/või toote isolatsioonimaterjalina

Lisa E: Kontrollitav aine

<i>Rühm</i>	<i>Aine</i>	<i>Osooni kahandamise koefitsient</i>
Rühm I		
CH ₃ Br	bromometaan	0,6